

AcAT – на 11,3–16,5 % ($P < 0,05$). Прямої залежності показників активності ферментів від дози підкислювача в питній воді не відмічено.

Додавання до питної води курчат-бройлерів 2–5-ї дослідних груп підкислювача FRA LBB DRY справило позитивний вплив на їх збереженість та продуктивність. Так, якщо у 1-й контрольній групі збереженість склала 91 %, то у 2–5-ї дослідних групах вона була на 6–7 абсолютних відсотків вище.

Покращення обміну речовин у бройлерів 2–5-ї дослідних груп під впливом підкислювача зумовило підвищення у них середньодобового приросту живої маси, порівняно з контролем, на 3,8–4,5 % та зменшення затрат корму на 1 кг приросту на 2,7–4,3 %.

За комплексною зоотехнічною, біологічною та економічною оцінкою отриманих результатів досліджень, оптимальною дозою рідкого підкислювача FRA LBB DRY для курчат-бройлерів можна вважати 1,66 мл/л питної води, яка забезпечує отримання додаткового прибутку у розрахунку на одного бройлера за період вирощування 1,40 грн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Подобед Л.И. Выбор подкислителя – основа стратегии эффективного, безопасного и стабильного кормления. Сучасне птахівництво. 2013. №7 (128). С. 25–27.

2. Люкштадт К., Меллор С., Ландшафт М. Подкислитель в кормлении бройлеров: устойчивый эффект на продуктивность. URL: <http://webpticeprom.ru/ru/articies-birdseed.html?pageID=1362981970>.

3. Фисинин В.И., Околелова Т.М., Просвирякова О.А., Андрианова Е.Н. Органические кислоты и подкислители в комбикормах для птицы: метод. Рекомендации. Сергиев Посад: ВНИТИП. 2006. 28 с.

4. Отченашко В.В. Використання молочної кислоти у тваринництві: науково-практичні рекомендації. Київ, 2012. 46 с.

5. Samudovska A., Demeterova M. Effect of water acidification on performance, carcass characteristic and some variables of intermediary metabolism in chscks. Acta Veterinaria (Beograd). 2010. Vol. 60. (№ 4). P. 363–370.

УДК 636.4.084.421

СИВИК Т.Л., ДЯЧЕНКО Л.С., доктори с.-г. наук

ТИТАРЬОВА О.М., канд. с.-г. наук

Білоцерківський національний аграрний університет

ПРОДУКТИВНІ ТА М'ЯСНІ ЯКОСТІ МОЛОДНЯКУ СВИНЕЙ ЗА ВВЕДЕННЯ В КОМБІКОРМ РІЗНИХ ДОЗ ПРЕМІКСУ АЛЬФАМІКС

У досліді на 4-х групах молодняку свиней вивчали ефективність включення в комбікорм преміксу Альфамікс у дозах 10,0; 12,5 і 15,0 кг/т. Як показали результати досліджень, за відсутності відмінностей у споживанні кормів середньодобові прирости свиней дослідних груп, порівняно з контролем, збільшувалися, відповідно дозам преміксу, на 4,9; 7,8 і 8,8 % за одночасного зменшення на 4,5–8,3 % затрат кормів на 1 кг приросту маси тіла. За даними контрольного забою, у свиней дослідних груп була більшою забійна маса на 2,3–7,0 %, забійний вихід – 0,4–0,92 %, маса парної туші – на 1,11–3,3 кг та покращувалися гематологічні показники. На 1 грн затрат у дослідних групах отримано економічний ефект, відповідно, 2,65–

3,27 грн. За комплексною оцінкою, найкращий ефект відмічено за дози преміксу 12,5 кг/т комбікорму, яку можна вважати оптимальною.

Ключові слова: свині, відгодівля, премікс, комбікорм, забій.

Повноцінна і збалансована годівля молодняку свиней неможлива без застосування цілої низки біологічно активних речовин (амінокислот, вітамінів, ферментів, мікроелементів тощо), які практично можна увести в комбікорм лише у вигляді преміксів [1, 2, 3]. Це має особливе значення за обмеженої кількості зернових компонентів у раціоні [4, 5, 6]. Однак слід зазначити, що висока ефективність застосування преміксів залежить від науково обгрунтованої рецептури їх приготування [7]. З огляду на наведене, у науково-господарському досліді на чотирьох групах молодняку свиней великої білої породи вивчали ефективність включення в комбікорм різних доз преміксу Альфамікс. Дослід проводили за схемою (табл.).

Тварини 1-ї контрольної групи під час зрівняльного та основного періодів отримували основний раціон (ОР) – повнораціонний комбікорм. Свиням 2-ї дослідної групи в основний період згодовували такий само комбікорм, але з додаванням до нього 10,0 кг/т преміксу Альфамікс, 3-ї – 12,5 кг/т, а 4-ї дослідної групи – 15,0 кг/т.

Як показали результати досліджень, щодобове фактичне споживання свинями контрольної і дослідних груп кормів та їх поживність істотних відмінностей не мали.

Таблиця 1 – Схема науково-господарського досліді на свинях

Група	Кількість тварин	Особливості годівлі	
		зрівняльний період (15 діб)	основний період (110 діб)
1–контрольна	15	Основний раціон (ОР)	ОР
2 – дослідна	15	ОР	ОР + П 10,0 кг/т
3 – дослідна	15	ОР	ОР + П 12,5 кг/т
4 – дослідна	15	ОР	ОР + П 15,0 кг/т

Кожна тварина 1-ї контрольної і дослідних груп з'їдала за добу, в середньому за дослід, 2,469–2,477 кг комбікорму, що склало різницю всього 0,12–0,32 %. Така ж картина була характерною для даних щодо споживання піддослідними тваринами кормових одиниць і перетравного протеїну.

За відсутності відмінностей у споживанні кормів можна було очікувати відсутності різниці у продуктивності тварин. Проте аналіз даних живої маси піддослідних свиней показав, що за введення в комбікорм молодняку свиней 2-ї дослідної групи 10,0 кг/т преміксу Альфамікс середньодобові прирости їх не тільки не зменшилися, порівняно з контрольними аналогами, а, навпаки, збільшилися на 4,9 %, за дози преміксу 12,5 кг/т (3-я дослідна група) – на 7,8 % ($P < 0,001$) і за дози преміксу 15,0 кг/т (4-а дослідна група) – на 8,8 %. У молодняку свиней 2–4-ї дослідних груп, порівняно з контролем, були також менші на 4,5–8,3 % затрати кормів на 1 кг приросту живої маси.

За даними контрольного забою, свині 2–4-ї дослідних груп мали більшу передзабійну масу на 2,5–5,0 і забійну масу – на 2,3–7,0 %. Проте, за показниками забійного виходу, у свиней дослідних груп, порівняно з контролем, відмічена лише тенденція до збільшення. Якщо у тварин 1-ї контрольної групи цей показник становив 74,50 %, то у тварин 2–4-ї дослідних груп він був більшим лише на 0,4–0,92 % ($P>0,05$).

Свині дослідних груп не відрізнялися від контрольних аналогів за кількістю внутрішнього жиру (0,90–1,03 кг проти 0,87 кг), а щодо товщини шпику, то він у свиней дослідних груп над 6–7-м грудними хребцями був, порівняно з контролем, нижчим лише на 0,06–0,09 см. Важливим показником м'ясності свиней є маса їх туші. У нашому експерименті маса парної туші у свиней дослідних груп перевищувала контроль на 1,11–3,3 кг ($P>0,05$), а охолодженої – на 1,16–4,2 кг ($P>0,05$). При цьому кращі показники мали туші тварин 4-ї дослідної групи за дози преміксу 15 кг/т комбікорму.

При обвалюванні у напівтушах свиней 1-ї контрольної групи виявлено 19,26 кг м'яса, а у напівтушах тварин 2–4-ї дослідних груп на 0,41–1,32 кг більше. За вмістом сала напівтуші дослідних тварин відрізнялися від контролю в бік збільшення всього на 0,17–0,83 кг ($P>0,05$), хоча за передзабійною живою масою вони переважали над контролем на 1,67–5,67 кг. Вміст кісток у напівтушах свиней усіх піддослідних груп був практично на одному рівні – 3,21–3,44 кг. Молодняк свиней 2–4-ї дослідних груп переважав контрольних ровесників за цілою низкою гематологічних показників (вміст у крові еритроцитів, гемоглобіну, загального білка тощо).

Що стосується економічної ефективності використання різних доз преміксу Альфамікс, то на 1 грн затрат на премікс у 2-, 3- і 4-й дослідних групах отримано економічний ефект, відповідно – 2,97; 3,27 і 2,65 грн.

За комплексною оцінкою результатів досліджень, найвищі показники відмічено за дози преміксу Альфамікс 12,5 кг/т комбікорму, яку можна вважати оптимальною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Макарец Н.Г. Эффективность использования премиксов при выращивании и откорме молодняка свиней. Эффективные корма та годівля. 2014. №8. С. 36–39.
2. Годівля сільськогосподарських тварин/ І.І. Ібатуллін та ін. Вінниця: Нова книга, 2007. 616 с.
3. Свеженцов А.И., Горлач С.А., Мартинюк С.В. Комбикорма, премиксы, БВМД для животных и птицы. Днепропетровск: АРТ-ПРЕСС, 2008. 412 с.
4. Єгоров Б.В., Макаринська А.В., Браженко В.Є. Сучасні вимоги до якості преміксів. Сучасні корми та годівля. 2009. №3(35). С. 48–51.
5. Хрипун В. Премікси в годівлі тварин. Фермерське господарство. 2014. №3 (659). С. 30–31.
6. Бітлян О., Конкс Т. Вплив преміксів на забійні і м'ясні якості свиней. Тваринництво України. 2015. №3. С. 36–37.
7. Кішак І.Т. Щодо перспектив розвитку виробництва преміксів. Економіка АПК. 2008. №10. С. 43–46.